

Legislativa pro bezpečnostní pásy

Publikováno: 5. 12. 2007

Jedním z opatření, která mají snížit riziko zranění popř. usmrcení při dopravní nehodě je vybavení vozidel bezpečnostními pásy.

Česká republika patří k zemím, v nichž je používání bezpečnostních pásů legislativně nařízeno vyhláškou FMV č. 99/1989 Sb., technické podmínky vybavení vozidel bezpečnostními pásy upravuje vyhláška MV č. 102/1995 Sb. Tato norma je závazná především pro vývozce, dovozce a servis vozidel.

Řidiči a spolujezdci jsou povinni dodržovat § 6 vyhlášky č. 99/1989 Sb., který říká:
„Osoba sedící na sedadle povinně vybaveném bezpečnostním pásem, musí být tímto pásem řádně připoutaná“.

Toto ustanovení platí pro jízdu **na všech komunikacích** a pro všechny osoby sedící na sedadlech, která jsou bezpečnostními pásy vybavena (**tedy i pro osoby sedící na zadních sedadlech**).

Co říká právní úprava v České republice (zákon č. 361/2000 Sb.)

Obecná definice (§2, písm.ii)

- Zádržný systém je zařízení pro zajištění zvláštní bezpečnosti přepravovaných osob, například dvoubodový bezpečnostní pás nebo dětská autosedačka, schválené podle zvláštního předpisu (zákon 56/2001 Sb.), nahrazující funkci bezpečnostního pásu.

Řidič je povinen:

- připoutat se za jízdy bezpečnostním pásem na sedadle, které je povinně vybaveno bezpečnostním pásem podle zvláštního předpisu (§6, odst.1, písm. a));
- přepravovat osobu mladší 12 let nebo osobu mladší 18 let a menší než 150 cm na sedadle vedle řidiče pouze za použití zádržného systému (§6, odst.1, písm. b));
- přepravovat při jízdě po dálnici nebo po silnici pro motorová vozidla osoby mladší 18 let a menší než 150 cm na sedadle jiném než uvedeném v písmenu b), které je vybaveno bezpečnostním pásem, pouze za použití zádržného systému; toto neplatí pro osoby, u kterých jejich zdravotní stav nebo tělesná dispozice použití zádržného systému neumožňuje (§6, odst.1, písm.c));
- upevnit zádržný systém způsobem, který stanoví zvláštní právní předpis (§6, odst.1, písm.d));
- zamezit používání zádržného systému na sedadlech, před nimiž a vedle nich je umístěn airbag, pokud toto zařízení nelze na dobu použití zádržného systému vyřadit z činnosti (§6, odst. 1, písm.e)

Řidič je dále povinen:

1. **Řidič má povinnost zkontrolovat upevnění bezpečnostních pásů u spolujezdců na předních ale i na zadních sedadlech.**
2. Bezpečnostní pás musí být veden přes střed ramene (krátkým trhnutím zkontrolovat činnost samonavíjecích pásů, u pevných pásů dotažení tak, aby se za pás mohla vsunout jen dlaň ruky na plocho - volný pás nepomůže, může navíc zranit ...).
3. U samonavíjecích pásů nejdříve dotáhnout bederní pás a potom pás okolo těla vést rukou a dotáhnout přes střed ramene).
4. Vyzkoušet nastavení opěrek hlavy - temeno hlavy na střed opěrky. I špatně nastavená opěrka hlavy může zabíjet!

5. Dětské sedačky připevnit a dítě uvázat přesně podle návodu výrobce této sedačky.
6. Bezpečnostní pásy udržovat v čistotě a občas provádět jejich kontrolu.

Přepravovaná osoba je povinna:

- připoutat se za jízdy na sedadle bezpečnostním pásem, je-li jím sedadlo vybaveno (§ 9, odst.1, písm a)); toto neplatí pro osobu starší 18 let menší než 150 cm a osobu, která tak nemůže učinit ze zdravotních důvodů na základě lékařského potvrzení. Lékařské potvrzení musí mít za jízdy u sebe; v případech, kdy se nejedná o stav trvalého rázu, musí být platnost lékařského potvrzení časově omezena na dobu jednoho roku. Náležitosti lékařského potvrzení stanoví prováděcí právní předpis. Pokud je osoba pohybově postižená přepravovaná ve vozidle na vozíku pro invalidy, musí být vozík a osoba pohybově postižená připoutána speciálním zádržným systémem schváleného provedení (9, odst.2).

Vyjimka je v ČR povolena:

1. Řidičům a spolujezdcům vozidel ozbrojených sil a sborů.
2. Osobám provádějícím výcvik žadatelů o řidičské oprávnění - pouze v obci.
3. Řidičům taxislužby při smluvní přepravě osob - pouze v obci.
4. Řidičům zásobovacích vozidel - pouze v obci.
5. Řidičům při couvání.
6. Osobám, které tak nemohou učinit ze zdravotních důvodů (lékařské potvrzení musí mít za jízdy u sebe).

Více k této problematice:

- více viz: [Mezinárodní rozbor používání bezpečnostních pásů](#)
- více viz: [Rozbor účinnosti bezpečnostních pásů](#)
- více viz: [Kontrola a donucovací prostředky u nás a v zahraničí](#)

Zkušenosti ze zahraničí

Zavedení legislativy týkající se namontování a používání bezpečnostních pásů na předních i na zadních sedadlech automobilů a pak především důsledné využívání restriktivních opatření ze strany policie (pokuty, trestné body atd.) mělo ve všech sledovaných státech velký vliv na **snížení průměrné hodnoty počtů usmrčených i zraněných osob, i když počet nehod se v těchto zemích nijak výrazně nesnížil**. To je myslím hlavní výsledek všech uvedených opatření. Z těchto důvodů se v mnoha státech provádí široké publicistické kampaně o důležitosti správného používání bezpečnostních pásů se zdůrazňováním počtů zachráněných lidských životů.

Větší změny ve využívání bezpečnostních pásů mohou mít též odezvu v legislativních změnách, dopravní politice a zákonných opatřeních v jedné zemi, což může mít po provedení mezinárodního srovnání vliv na tento trend vývoje i v jiných zemích. Mezi srovnávanými zeměmi jsou poměrně velké rozdíly v národních metodikách, legislativě, počtech, velikosti i v pravidelnosti pozorování, to však nebrání provádět tato mezinárodní srovnání na poměrně objektivním základě. Vše je však nutno hodnotit z širšího hlediska. Některé státy nyní vytváří hodnotící systém, založený na datech silničních nehod, který odráží stupeň (míru), podle kterého se skládá automobil dohromady s jeho vybavením prvky sekundární bezpečnosti (jako jsou kvalitní bezpečnostní pásy a airbag), které chrání řidiče a cestující při nebezpečné srážce.

Legislativa pro bezpečnostní pásy a zádržné systémy v zahraničí

Belgie

Použití předních bezpečnostních pásů (PBP) od 1975, ZBP (zadní) od 1991. Použití dětských zádržných systémů (DZS) je povinné od 1996.

Dánsko

Použití PBP (od 1976) a ZBP (od 1990) je povinné, jestliže je jimi vozidlo vybaveno.
Děti do 3 let nesmí používat bezpečnostních pásů (BP), nýbrž DZS (od 1992), od 3 do 7 let může používat buď BP nebo DZS (od 1990).

Finsko

Použití PBP je povinné od 1975, ZBP od 1987.
Děti do 12 let a výšky 1,5 m musí používat DZS, je-li k dispozici – na předním sedadle od 1982, na zadním sedadle od 1987 (jinak BP).

Francie

Použití PBP je povinné od 1973 v extravilánu, od 1979 všude. ZBP od 1990 všude.
Děti do 10 let musí používat DZS od 1992.

Irsko

PBP povinné od 1979, ZBP od 1993. DZS povinné od 1993.

Itálie

PBP povinné od 1989, ZBP od 1990. DZS povinné od 1992.

Lucembursko

PBP povinné od 1971, ZBP od 1993. DZS povinné od 1993.

Německo

Dospělí nad 12 let je používání PBP povinné od 1976, ZBP od 1984.
Děti do 12 let a výšky 1,5 m musí používat DZS od 1993.

Nizozemí

Od 1975 je povinné použití PBP, je-li k dispozici. Od 1992 je povinné použití ZDP, je-li k dispozici.
Děti do 12 let a 1,5 m musí používat DZS na předním sedadle. Děti od 3 do 12 let a do výšky 1,5 m musí používat DZS na zadním sedadle, je-li k dispozici, jinak ZDP, je-li k dispozici. Děti do 3 let musí používat DZS na zadním sedadle, je-li k dispozici, ale nesmí použít ZBP, i když jsou k dispozici – vše platí od 1992.

Portugalsko

Použití PBP od 1977 (extravilán) a od 1993 všude. ZBP je povinné, pokud jsou k dispozici – od 1994.
Děti použití DZS od 1995.

Rakousko

Použití předních bezpečnostních pásů (PBD) je povinné od 1976, zadních (ZBP) od 1984.
Použití dětských zádržných systémů (DZS) je povinné pro děti do 12 let a menší než 1,5 m od 1994.

Řecko

Použití PBP je povinné od 1979, u vozidel registrovaných od 1993 je povinné i používání ZDP.
Děti do 12 let musí používat DZS.

Španělsko

Použití PBP od 1975 (extravilán) a od 1992 všude. ZBP je povinné, pokud jsou k dispozici – od 1992.

Děti do 12 let použití DZS od roku 1992.

Švédsko

PBP povinné od 1975, ZBP od 1986. Je povinné vybavení i použití BP.
Děti povinné použití DZS od 1988.

Velká Británie

Použití PBP je povinné od 1983 (je-li k dispozici).

Děti do 14 let musí používat ZBP nebo DZS od 1989. Dospělí a děti nad 14 let mají povinné použití ZBP od 1991.

Je zakázaná jízda s nepřipoutaným dítětem na předním sedadle.

Děti do 3 let na předním sedadle musí používat DZS od 1993. Do 14 let je povinné použití DZS na zadních sedadlech od 1989.